

אִתָּהּ הַשְׁקָפָה הָעוֹלָם שֶׁתִּהְיֶה גְלוּיָה לְמַלְאָכָיו

לְבֹא, קְשִׁיטָה הָעוֹלָם וְיֵצֵא מֵאֲדָרָתוֹ,
קְשִׁיטָה הָעוֹלָם שֶׁלֹּא שָׁאִין בָּהּ שׁוֹם דָּפִי,
הִיא בְּאֵמֶת הַשְׁקָפָה הָעוֹלָם הַיִּשְׂרָאֵלִית גַּם
עַכְשָׁיו. וְהַתּוֹךְ שֶׁהִיא קְדוּמָה בְּזִמְנָה, אֵין הָעוֹלָם
מִסְגָּל לָהּ, לְפִיכָךְ הִיא מִתְקַיֶּמֶת רַק בְּכַח הַגְדּוֹל
שֶׁל הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה, שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּדָבָר נִשְׁגָּב,
שֶׁגַם בְּלֹא יָדִיעָה בְּרוּרָה, רַק בְּחוּשׁ רוּחָנִי
סָמִי מִן הָעֵין וְדַק מְאֹד, מִפְּיָדִים בּוֹ הַלְבָבוֹת.

וְהַקְמוֹן הַגְדּוֹל, שֶׁחֹשֶׁשׁ הַטְּבָעִי הוּא מִקְרָבוֹ אֵיתָן,
מִקְשָׁר הוּא בְּאֵמֶת אֱמוּנָה וְחִי בָּהּ חַיִּים עֲצָמִים
כְּבִירִים. וְנִבְּוִי לֵב הוֹלְכִים סָחוֹר סָחוֹר וְטוֹעֲמִים
בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה נְטִיפוֹת קִטְנוֹת מֵאוֹתוֹ הַמִּתְקָה
הַגְדּוֹל שֶׁל הַנֶּעֱם הָעֲלִיוֹן אֲשֶׁר לְאוֹר עוֹלָם שֶׁל
עֵתִיד. וְהוּא הוּא נֶעֱם ד' הַמִּתְבַּקֵּשׁ בְּכָל שְׁכָלֹל שֶׁל
קִדְשָׁה, מִיִּסּוֹד תְּפִלָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה בְּשְׁכָלֹל הַמִּשְׁכָּן,
"וְיִהְיֶה נֶעֱם ד' עָלֵינוּ, וְיַעֲשֶׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ,

וְיַעֲשֶׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה" (תהילים צ, יז).

2)

A grandfather stands before his newly born grandchild filled with paradoxical thoughts. Feelings of renewal merge with fading memories of the past. For the Torah-committed Jew, this scene has an added dimension. Gazing at the newborn, the grandfather also experiences a sense of "generation awareness." What is "generation awareness"?

REFLECTIONS OF THE RAV

VOLUME TWO

RABBI JOSEPH B. SOLOVEITCHIK

הַרְבֵּי רַא"ה קוֹק ז"ל/אֲוֵרוֹת הַקּוֹדֶשׁ

שִׁנָּה

דִּיר הַקּוֹדֶשׁ

צִפְיַת הַיְשׁוּעָה.

ב

צִפְיַת הַיְשׁוּעָה הִיא מוֹכַחַת אֶת הַחַיִּים, מִרְחַבֶּת אֶת הַדַּעַת.

וּמַעֲדֶנֶת אֶת הָרוּחַ.

151

שַׁבָּת דָּף לֹא

פֶּרֶק שְׁנִי

בְּמַה מְדַלִּיקִין

רִש"י

אָמַר (רַב) [רַבָּא] בְּשַׁעֲה שְׁמַכְנִיסִין אֶדְם לִדִּין (אָמַר) [אָמַרִים] לוֹ נִשְׁאֵת וְנִתַּת בְּאֵמוּנָה.
קִבְעַת עֵתִים לְתוֹרָה. עִסְקַת בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. צִפְיַת לִישׁוּעָה. פִּלְפֶּלֶת בַּחֲכָמָה. הִבְנַת דָּבָר

קִבְעַת עֵתִים. לְפִי שֶׁלֹּא
צָרִיךְ לְהַמְסִק כִּדְרֵי אֲרֵץ
שֶׁלֹּא אֵין דָּר אֲרֵץ אֵין תּוֹרָה

צִפְיַת לִישׁוּעָה. וְהַצִּפְיָה כּוֹלֶלֶת שִׁמַּת עֵין תְּדִירִית, גַּם בְּאֵין שׁוֹם
הַכְּרָה גְלוּיָה חִיצוֹנִית אֶל הַיְשׁוּעָה, כְּמוֹ שֶׁהַמְצָפָה עוֹמֵד עַל
הַמְשָׁמֵר יָמִים עַל שָׁנָה, לְפַעֲמִים גַּם בְּאֵין לְפָנָיו דָּבָר מִחוּדָשׁ, וְלֹא
יַעֲזוֹב עֲמִדָּתוֹ. וְעוֹד כָּלֹל בּוֹה שְׁבַכֵּל עַת מִצָּא שֶׁל אִיזוֹ הָעֶרֶה
שִׁירָא שְׂרָאִי לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ דָּבָר לִישׁוּעָה יִחִישׁ פְּעוּלָתוֹ וְלֹא
יַעֲזוֹב, כְּמוֹ שֶׁהַמְצָפָה בְּרָאוּתוֹ ע"פ צִפְיָתוֹ שְׁבָאָה שַׁעַת מַעֲשֶׂה,
[לְ]בְּרִיחָה אוֹ הִגְנָה מֵאִיזוֹ אוֹיֵב וְכֹאֵלָה, עָלִיו הַחוּבָה לַעֲשׂוֹת מֵהַ
שְׁדֻדָּה לְטוֹבַת הַמַּצָּב, כֵּן יִזְרֹו לַעֲת הַנֶּכֶן, בְּלֹא אִיחוּר רִגַע וְחֵמָּה.

15

4

ובאולה נמשכת היא הולכת. גאולה מצרים וגאולה העתיד השלמה היא פעולה אחת שאינה פוסקת. פעולה חיד החזקה והזרוע הנטויה, אשר החלה במצרים והיא פועלת את פעולותיה בכל המסבות. משה ואליהו גואלים הם לבאולה אחת. המתחיל והגומר, הפותח והחותם הם יחד ממלאים את החטיבה. ורוח ישראל מקשיב הוא את קול התנועות של פעולות הגאולה. ההולכות מכל המסבות עד מלא צמיחת קרן הישועה במלואה וטובת.

XXVIII

- 2) The redemption continues. The redemption from Egypt and the complete redemption of the future are one unending action: the action of the strong hand and outstretched arm,³⁵⁰ which began in Egypt and works through all eventualities. Moses and Elijah³⁵¹ are redeemers in a single redemption; the beginner and the ender, the opener and closer together fill the unit. The spirit of Israel hears the sound of the movements, the redemptive actions, brought about through all eventualities until the sprouting of redemption will be complete, in all its plenitude and goodness.

הלכות בציעת הפת סימן קסו

(3)

הגה ומכל מקום מצוה להביא על כל שלחן מלח קדם שיבצע.

(ל) דומה (ז) למזבח (לא) והאכילה בקרבן. ונאמר 'על כל קרבןך תקריב מלח' (כ"ב) בשם שבליהלקט.

(כ) מלחמו לרל מכפר עליו, דכתיב (ט) "וידבר אלי זה שלחן אשר לפני ה'": (לא) והאכילה. שאדם אוכל לחזק כחותיו, ועל ידי זה יהיה פריא וחזק לעבודת השם: (לב) והוא מגן. דאיתא במדרש: קשישראל יושבין וממתינין זה את זה עד שיטלו ידיהם והם בלא מצות, השטן מקטרג עליהם, וקריית מלח מגן עליהם:

זכורני שבשיחותיו הסביר על שום מה לובשים קיט"ל בסדרו של פסח: אכילת קרבן פסח היא בחינת 'משולחן גבוה קאכיל' - שולחנו של מלך, ובירושלים הקדומה בזמן שבית המקדש היה קיים בזמן אכילת פסחים היו מתעטפים בכלי עטיפה עשויים מ"אטון" יקרים, מפשתן לבן, "בגדי שש" שבתורה. הסדר של היום זכר לפסחים בימים ההם, שולחנו שולחן גבוה, ולכן לובשים דרך כבוד גלימה לבנה - מה שקוראים קיט"ל. אנו בני מלכים מסובין כביכול אל שולחנו של מלך מלכי המלכים...

חראייה קוק, מצוטט על ידי בנו הרצ"ה, 'מתנייס', כ"ה, ערב-פסח תשט"ו, עמ' 42

ה

פתיחה לסדר ההגדה

סבירא-ליה דעיקר מצות מצה היא בכזית הראשון²³, משום הכי אפשר לעשות במצה כמו בפסח²⁴.

נחזור לענין שהנהיגו חז"ל לעשות הסדר כמו שעשו בזמן שאכלו פסחים. ומזה הטעם נוטלין ידיים לטיבולו במשקה²⁵, והט"ז (תעגו) תמה על זה לפי מנהגנו שנוהגים להקל בטיבולו במשקה²⁶? ולא קשיא מידי, דמכל מקום בסדר הנהיגו כמו בזמן אכילת הפסח²⁷.

1

אם יבא אדם לומר, שהוא מוצא את כל מילוי האורה של התורה והמצוות
מצד מצב ההוה לבדו, אל תשמע לו: סימן הוא שלא חדר לתוך עומק הענין של
צפיית ישועה.

- 2) "If a person comes along and says that they experience all the light of the Torah and mitzvot in the current time period, do not believe them. It is a sign that such a person does not understand the depths of Tzfiyat Yeshuah/anticipating redemption."

4

להדליק נר של חנוכה. החנוכה, המושפעת מהעתיד ביותר נעלה, כאשר
מבואר בהוראת חנוכה, בהקבלה להוראת חנוך, היא מציירת את כל המאורות
שצריכים להאיר באומה, אור התורה, אור הנבואה, אור החכמה, אור הצדק, אור
הגבורה, אור השמחה, אור החסד, אור האהבה וכיו"ב. אך בטרם הוכרה התכלית
העליונה של החיים נראים לנו כל אלה האורות הרבים בפרטיותם כאילו הם
דברים נפרדים, וצריכים הם לפעמים להיות עומדים בפירודם כדי שלא תמחה צורת
כל אחד מהם ע"י עירוב פרשיות. ולפעמים הפירודים מביאים ג"כ סכסוכי דעות.
יש נוטה ביותר לאחד מן המאורות האלה, ונדמה לו שמי שנוטה אל שאר
המאורות הוא ממעט צביונו של אותו המאור החביב עליו ושהוא מכיר ביותר
ביקרתו, אמנם מתוך שכל אחד מתגדר להגביר ולהאדיר את הצד הטוב שנפשו
נוטה אליו, הכלל מתבנה, והשכלולים מתרבים, אבל הפירודים ג"כ לא יהיו
קימים לעד, שהרי כ"ן שיש פירודי דיעות אין הקדושה מתבססת בעולם, ועיקר
הברכה היא ברכת השלום, והיא תתקיים בעתיד בהיות ההכרה ברורה לכל, כי כל
המאורות כולם בכל פרטיותם הכל הם נר אחד. ע"כ לא נרות נאמרו בברכה של
חנוכה, שהיא נושאת דעה עד המרחק ביותר נשגב, עד העתיד ביותר עליון
ונערץ בעז ד', כ"א נר של חנוכה.

